

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА
ВАСИЛЕНКА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ)
ЗАНЯТЬ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ, ЗАОЧНОЇ ТА
ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»**

ХАРКІВ 2020

УДК 368

Рецензенти:

Плотницька С.І. доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту і адміністрування, Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетові

Зайка С.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри організації, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Луценко О.А, Поливана Л.А. Методичні рекомендації до проведення практичних (семінарських) занять студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання з навчальної дисципліни «**Страхування**» / О.А. Луценко, Л.А.Поливана – Харків: ХНТУСГ.- 2020. – 60 с.

Розглянуто на засіданні кафедри обліку та аудиту ХНТУСГ ім. П. Василенка (протокол № 10 від 13.05.2020 р.).

- *Рекомендовано до друку науково-методичною комісією ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ ім. П. Василенка (протокол №7 від 04.06.2020).*

© ХНТУСГ ім. П. Василенка

©Луценко О.А., Поливана Л.А.

ЗМІСТ

Анотація до дисципліни	4
Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування	5
Тема 2 Економічна сутність та класифікація ризиків	6
Тема 3 Страховий ринок	7
Тема 4. Страхова організація	7
Тема 5. Особисте страхування	8
Тема 6. Майнове страхування	10
Тема 7. Актуарні розрахунки	12
Тема 8. Перестраховання і співстраховання	14
Тема 9.Фінансово – економічна діяльність страхових організацій	16
Тести по дисципліні Страхування I модуль	18
Тести по дисципліні Страхування II модуль	37
Список рекомендованої літератури	57

АНОТАЦІЯ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Страховання» є оволодіння теорією і практикою страхової справи, набуття навиків і фінансово-економічної роботи у сфері страховання, що дасть змогу ефективно використовувати страховання як механізм зниження ризиків у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів необхідних знань основних положень і практичних навиків страховання, які відповідають вимогам до фахівців вищої кваліфікації з економічних спеціальностей; закріплення методики пізнання в цілому; розробка нових чи удосконалення відомих продуктів споживання у страховому бізнесі, тобто удосконалення методів розрахунку можливих втрат, розробки методик точного обчислення тарифів та цін страхового відшкодування, удосконалення організаційних структур страховиків та їх взаємодії на страховому ринку України, а також взаємодії з державою та інтеграції у світове суспільство і світовий ринок страховання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

нормативну та законодавчу базу щодо організації страховання в Україні; види і форми страховання; сутність класифікації страховання за різними ознаками; основні категорії, методи та механізми функціонування страхової галузі в Україні; умови та чинники формування і функціонування страхового ринку, тенденції і перспективи його розвитку; мету і значення державного регулювання страхової діяльності; види і форми організації страхових компаній, що діють на страховому ринку України; методика побудови страхових тарифів; склад і джерела доходів і видатків страховика; порядок формування і використання страхових резервів; ключові терміни та поняття з дисципліни.

вміти:

розраховувати системи страховання та франшизи; визначати розмір страхових внесків і відшкодувань; користуватися методикою визначення страхових тарифів; розмежувати механізм та відмінності пропорційної та непропорційної форм страховання; - оцінювати фінансову стійкість страхової компанії.

Тема 1. Сутність, принципи та роль страхування

Основні питання семінарського заняття:

- 1.Розкрийте зміст терміну страхування з правової та економічної точок зору.
- 2.Визначте зміст основних функцій страхування.
- 3.Охарактеризуйте об'єкти та суб'єкти страхування.
- 4.Назвіть основні системи страхування і франшизи.
- 5.Охарактеризуйте принципи страхування.

Задачі для практичної роботи:

Задача 1.

Визначте розмір страхового відшкодування в таких випадках:

а) страхова сума становить 100 тис.грн. Умовна франшиза складає 20% від страхової суми. Збиток підприємства оцінено в розмірі 19тис.грн.;

б) страхова сума становить 100 тис.грн. Умовна франшиза складає 20 тис.грн від страхової суми. Збиток підприємства оцінено в розмірі 26 тис.грн.;

в)страхова сума становить 100 тис.грн. Безумовна франшиза складає 20% від страхової суми. Збитки підприємства оцінені в розмірі до 20 тис.грн.;

г) страхова сума становить 100 тис.грн. Безумовна франшиза складає 20 тис. грн. Збиток підприємства складає 34 тис.грн.

Задача 2.

Майно підприємства загальною вартістю 250 тис. грн застраховане на 125 тис. грн. Через пожежу знищено майна на суму 80 тис. грн. Розрахуйте яку суму страхового відшкодування отримає страхувальник:

- 1)за системою пропорційної відповідальності;
- 2)за системою страхування за дійсною вартістю майна;
- 3)системою першого ризику.

Назвати документи, які потрібні для проведення виплат по цій події.

Задача 3.

Дійсна сума готового будинку становить 240 тис. грн. Страхова сума 195 тис. грн, вартість відновлювальних робіт з урахуванням зносу 24 тис. грн.

Визначте суму страхового відшкодування якщо:

-умовна франшиза становила 10 % від страхової суми;

-безумовна франшиза становила 15% від страхової суми.

Задача 4.

Розрахувати виплати трьох страхових компаній по контрибуції за викрадений автомобіль вартістю 180 000 грн, який вони застрахували в свій час на суми відповідно : I – 170500 грн, II – 175000 грн, III – 180000 грн. Франшиза стосовно викрадення була у I II страховика безумовною в розмірі 5 %, у III умовною в розмірі 8 %.

Завдання:

- 1.Скласти словник – глосарій основних термінів страхування.
- 2.Скласти перелік основних чинників, що зумовлюють зростання ролі страхування в сучасних умовах.
- 3.Скласти перелік обов'язкових видів страхування згідно з чинним законодавством.
- 4.Скласти перелік добровільних видів страхування згідно з чинним законодавством
- 5.Скласти порівняльну таблицю ознак страхування і самострахування.

Тема 2. Економічна сутність та класифікація ризиків

Основні питання семінарського заняття:

- 1.Розкрити поняття та економічну сутність страхового ризику.
2. Надати класифікацію ризиків у страхуванні.
3. Методи оцінки страхових ризиків.
4. Охарактеризувати основні етапи управління ризиком.

Завдання:

1.Складіть перелік ризиків, які найбільш поширені у майновому страхуванні.

2.Складіть перелік ризиків, які найбільш поширені в особистому страхуванні.

3.Опишіть закордонний досвід управління ризиками.

Тема 3 Страховий ринок

Основні питання семінарського заняття.

1. Розкрити поняття страхового ринку і намалювати його структуру.
2. Охарактеризувати класифікацію страхового ринку.
3. Намалювати структуру страхового ринку.
4. Розкрити роль страхових посередників та охарактеризувати їх функції.
5. Договір страхування, його зміст і значення.
6. Дати визначення поняття страхового маркетингу, розкрити його завдання, функції та значення.

Завдання:

1. Скласти словник – глосарій основних термінів, що вживаються у темі.
2. Охарактеризувати перспективи розвитку страхового ринку України.
3. Скласти рейтинг страхових компаній, що працюють у окремому місті (регіоні).
4. Скласти порівняльну таблицю діяльності страхових агентів і брокерів.
5. Укласти договір страхування.
6. Розглянути види реклами у страхуванні та визначити її роль у формуванні попиту на страхові послуги.

Тема 4 Страхова організація

Основні питання семінарського заняття:

1. Охарактеризуйте організаційні форми страховиків.
2. Класифікація страхових компаній.
3. Структура страхової компанії та критерії її визначення.
4. Розкрийте принципи управління страховою компанією.
5. Об'єднання страховиків та їх функції.

Завдання:

1. Скласти словник – глосарій основних термінів, що вживаються у темі.
2. Намалюйте схематично організаційну структуру страховика, створену у форму акціонерного товариства. Перерахуйте функціональні обов'язки відповідних структурних підрозділів (посадових осіб).

3. Наведіть основні показники діяльності вітчизняних компаній на основі опублікованих рейтингів та визначте місце страхової компанії на страховому ринку.

Тема 5 Особисте страхування

Основні питання семінарського заняття:

1. Призначення, суть та класифікація особистого страхування.
2. Страхування життя: види, умови та порядок укладення договорів.
3. Необхідність і значення страхування від нещасних випадків.
4. Характеристика обов'язкових видів страхування від нещасних випадків.
5. Добровільне індивідуальне і колективне страхування від нещасних випадків.
6. Медичне страхування і його розвиток в Україні.

Задачі для практичної роботи

Задача 1.

Розрахуйте розмір страхового відшкодування, якщо за кожен добу тимчасової непрацездатності страховик виплачує 0,5 % страхової суми.

Громадянин уклав договір страхування від нещасних випадків зі страховою компанією на суму 5 тис. грн. Під час дії договору громадянин зазнав травми, що спричинило втрату працездатності протягом 30 днів.

Задача 2.

Визначити суму одноразового внеску за договором змішаного страхування життя, укладеного страхувальником у віці 45 років на страхову суму 10 тис. грн. за тарифом категорії А, якщо термін страхування складає 5 років. Для розрахунку використайте спеціальні таблиці розмірів страхових тарифів з одиниці страхової суми, розрахованих актуарієм страхової компанії.

Строк страхування	1 рік	3 роки	5 років	10 років
Тариф, %	1,5	2,6	6,5	8,5

Задача 3.

Розрахуйте страховий платіж, який автотранспортне підприємство має сплатити за рік страховику за страхування водіїв від нещасних випадків за умови, що на підприємстві працювали водії зі стажем:

Стаж водія, років	Тариф, %	Кількість чоловік, осіб
до 1	3,5	15
від 1 до 5	3,1	21
від 5 до 10	2,6	9
понад 10 років	2,3	5

Страхова сума на кожного водія складає 10,5тис. грн.

Задача 4.

Визначити яку суму страхових платежів повинен перерахувати за квартал залізничний вокзал на рахунок страхової компанії, з якою укладений договір на здійснення обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті.

Загальна вартість проданих за квартал квитків: 60500,0 тис. грн., у т. ч. в розрізі місяців кварталу:

1-й – 18600,0 тис. грн.

2-й – 17500,0 тис. грн.

3-й – 24409,0 тис. грн.

Розмір страхового тарифу із страхової суми визначити згідно з чинним законодавством щодо умов і порядку проведення обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті.

Завдання:

- 1.Розробити класифікацію ризиків, які є об'єктами особистого страхування.
- 2.Навести основні критерії, які враховують при укладанні договору страхування життя в Україні.
- 3.Навести причини, через які в Україні гальмується розвиток страхування життя.
- 4.Навести перелік страхових медичних компаній в Україні та види страхування, що здійснюються ними.
- 5.Навести концепції медичного страхування.
- 6.Визначити основні умови медичного страхування громадян, які виїжджають за кордон за системою «Асистанс».

Тема 6 Майнове страхування

Основні питання семінарського заняття:

1. Економічний зміст, необхідність і значення майнового страхування.
2. Страхування майна юридичних осіб: об'єкти, види, основні умови та порядок укладання договорів страхування.
3. Страхування майна фізичних осіб.
4. Страхування транспортних засобів.
5. Страхування вантажів і багажу.

Задачі для практичної роботи

Задача 1.

Фермерське господарство застрахувало врожай зернових на площі 250га. Протягом останніх 5 років врожайність зернових на цій площі становила 35; 38; 29; 36; 33 ц\га. Ціна 1 ц зерна, погоджена із страховиком склала 850 грн. Страховий тариф 8 %. Визначити: вартість урожаю, розмір збитків, страхову суму, страховий платіж, страхове відшкодування.

Задача 2.

Автотранспортне підприємство застрахувало за договором страхування 15 вантажних автомобілів вартістю 70 тис. грн. кожен. Автомобілі страхуються на повну вартість. Страхові тарифи диференціюються залежно від стажу водія таким чином:

Стаж водія, років	Тариф, %	Кількість автомобілів, од.
до 1	3,5	5
від 1 до 3	3,1	4
від 3 до 10	2,6	2
понад 10	2,3	3

Розрахувати страховий платіж, який має сплатити автотранспортне підприємство страховій компанії.

Задача 3.

Заповніть довідку про вартість майна, що підлягає страхуванню, визначте основні складові страхового договору,

заповнивши умовну таблицю та складіть договір страхування майна юридичних осіб за такими даними:

Умовні дані про майно підприємства на 01.11. 2020р.

Таблиця

№ \ з. п	Назва об'єктів, що підлягають страхуванню	Вартість, т.грн	% зносу
1.	Будівля	380,2	15
2.	Устаткування та обладнання	185,6	10
3.	Малоцінні та швидкозношувані предмети	7,5	5
4.	Виробничі запаси	14,5	8

Директор І.І. Петров Гол.бухгалтер О.О. Іванов

Майно страхується на 75% його вартості;

Франшиза безумовна становить 5% страхової суми;

Ставка страхового платежу:

а) з основних засобів – 0,25%;

б) з інших товарно-матеріальних цінностей – 0,5%.

Договір страхування укладений 1.11.2020р. Термін дії договору 1 рік.

Страховий платіж вноситься в триденний термін з дня підписання договору.

Таблиця

№	назва об'єктів, що підлягають страхуванню	вартість, тис грн	Знос, %	Залишок вартість, тис.грн	Страхова сума, тис.грн	Франшиза тис.грн	страховий платіж, тис.грн
1							
2							

Задача 4.

Підприємство застрахувало майно в розмірі 80 % його балансової вартості, яка на день договору страхування становила 500 тис. грн.. У договорі окремо обумовлена відповідальність страховика за додатковий ризик – крадіжку. Тарифна ставка зі страхування майна становить 70 коп зі

100 грн страхової суми, а за додаткову відповідальність – 4 грн 10 коп. Визначте страхову суму та загальний розмір страхового платежу.

Задача 5.

Громадянин уклав договір страхування зі страховою компанією на страхування домашнього майна, до складу якого входить телевізор вартістю – 190200 грн., комп'ютер первісною вартістю 9500 грн. внаслідок страхового випадку телевізор було знищено повністю, а комп'ютер було пошкоджено так, що вартість його ремонту склала 650 грн. Визначити:

1).Розмір збитків, яку необхідно відшкодувати страховальнику, якщо на день страхового випадку сума зносу телевізора становила 35 %, а комп'ютера – 20 %.

2).Розмір страхового відшкодування, якщо договір страхування домашнього майна було укладено на 80 % його вартості.

Завдання:

- 1.Навести перелік об'єктів і ризиків, що виключаються з переліку страхування майна.
- 2.Скласти перелік основних видів майна громадян.
- 3.Скласти перелік обов'язкових видів страхування майна юридичних осіб.
- 4.Скласти перелік ризиків при страхуванні транспортних засобів громадян в Україні.
5. Дати оцінку сучасного стану страхування майна громадян та вказати проблеми його розвитку в Україні.

Тема 7 Актуарні розрахунки у страхуванні

Основні питання семінарського заняття:

- 1.Суть, особливості та завдання актуарних розрахунків.
- 2.Основи побудови тарифів з майнового страхування.
- 3.Склад і структура тарифної ставки та методика її розрахунку.
- 4.Показники актуарних розрахунків, які характеризують фінансову стійкість страхових операцій.

Задачі для практичної роботи:

Задача 1.

Використовуючи умовні дані по страховій компанії за чотири квартали звітного року, тис. грн.:

Квартали	Страхова сума застрахованих об'єктів, тис. грн.	Сума виплат страхового відшкодування, тис. грн
I	141,0	2,6
II	181,0	3,8
III	155,0	3,4
IV	124,0	2,9

У звітному році умови страхування були стабільними, частка навантаження в обсязі тарифної ставки становила 25%. З імовірністю $p=0,997$ визначити нетто – ставку і тарифну ставку. Зробити висновки.

Задача 2.

Розрахуйте показники страхування: 1) частоту страхових подій; 2) коефіцієнт кумуляції ризику; 3) коефіцієнт збитковості; 4) збитковість страхової суми; 5) норму збитковості; 6) частоту збитків.

Якщо кількість застрахованих об'єктів, одиниць – 49 600.

Страхова сума застрахованих об'єктів, тис. грн. -85200

Надходження страхових премій, тис. грн. 5028

Кількість об'єктів, що постраждали, одиниць -1956

Кількість страхових подій, одиниць 1867

Сума виплаченого страхового відшкодування, тис. грн. 3550

Задача 3.

У місті протягом поточного періоду в порядку добровільного майнового страхування укладено 225 тис. страховок. Страхова сума всіх застрахованих об'єктів – 825,0 млн грн. Сума платежів, що надійшли -107,1 млн грн. У результаті нещасних випадків постраждало майно 5120 сімей. Страхова сума постраждалих об'єктів -14,1 млн грн. Сума виплат страхового відшкодування становила 14,6 млн грн.

Визначити:

1. середню суму застрахованих об'єктів;

2. середню страхову суму постраждалих об'єктів;
 3. середній розмір виплаченого страхового відшкодування;
 4. частку постраждалих об'єктів;
 5. розмір виплат страхового відшкодування на 100 грн страхових платежів, що надійшли;
 6. розмір внеску страхових платежів на 100 грн страхової суми;
 7. показник збитковості страхової суми.
- Зробити висновки.

Задача 5.

Нетто премія дорівнює 175 грн., а навантаження до нетто-премії 35%. Обчисліть розмір брутто-премії.

Завдання:

1. Зобразити схематично структуру страхового тарифу.
2. Розробити класифікацію страхових внесків (премій, платежів).
3. Навести алгоритм розрахунку тарифних ставок у майновому і особистому страхуванні.

Тема 8 Перестраховання і співстраховання

Основні питання до семінарського заняття :

1. Необхідність, сутність і принципи перестраховання.
2. Методи перестраховання, їх характеристика.
3. Пропорційна форма перестраховання. Види договорів пропорційного перестраховання.
4. Непропорційне перестраховання. Види договорів непропорційного перестраховання.
5. Співстраховання і механізм його застосування

Задачі для практичної роботи.

Задача 1.

Страхова компанія має договір ексцедента збитку на суму 350 тис. грн. Визначити як розподіляється збиток у сумі:

А) 50 тис. грн.; б) 100 тис. грн.; в) 400 тис. грн.

Задача 2.

У страхової компанії є договір ексцедента збитковості. Згідно цього договору відповідальність страховика становить 105 – 130 %.

За даний рік збитковість склала 140 %. Визначити частку збитковості, яку покриє перестраховик, і ту, яка залишається на відповідальності цедента.

Задача 3.

Об'єкт, страхова вартість якого 10 млн грн. страхується трьома страховиками за одним договором при страховому тарифі 0,7 %. Відповідальність за договором співстрахування розділена в наступному порядку : I страховик – 50 %, II – 30 %, III- 20 % страхової суми. В результаті страхового випадку страхувальнику завдано збитків в обсязі 5 млн грн. Визначте :

- 1)страхові платежі, які отримають страховики;
- 2)розмір страхового відшкодування, яке виплатять учасники процесу співстрахування.

Задача 4.

Страховик уклав договір страхування об'єкта вартістю 4800 тис. грн. при страховому тарифі 0,5 %. Власне утримання компанії 2800 тис. грн., решта перестраховується у двох пере страховиків порівну. Величина комісії за укладення і супровід договору становить 10%. Визначте:

- 1).Страхові платежі, котрі отримає страховик і перестраховики;
- 2). Величину комісійної винагороди, котру отримає страховик;
- 3)Розмір страхового відшкодування, котре виплатять учасники процесу страхування і перестраховування, якщо збитки страхувальника становлять 900 тис. грн.

Завдання:

- 1.Скласти словник-глосарій основних термінів, які використовуються у темі.
- 2.Визначити принципи перестраховування та розкрити їх суть.
- 3.Розробити класифікацію перестраховальних операцій.
- 4.Навести характерні риси факультативного методу перестраховування, вказати переваги і недоліки.
- 5.Навести характерні риси облігаторного методу перестраховування, вказати переваги і недоліки.

- 6.Визначити переваги і недоліки кватного і ексцедентного договорів перестраховання.
- 7.Навести характерні риси непропорційного перестраховання.
- 8.Визначити, в яких видах страхування доцільно використовувати договори пропорційного, а в яких непропорційного перестраховання.

Тема 9 Фінансово-економічна діяльність страхових організацій

Основні питання до семінарського заняття:

- 1.Особливості фінансово – господарської діяльності страховика.
2. Доходи страховика, їх склад, структура і джерела формування.
3. Витрати страховика, їх к класифікація за економічним змістом.
4. Фінансові результати страховика та особливості їх формування.
5. Система оподаткування страхових компаній.

Задачі для практичної роботи

Задача 1.

Визначте доходи, витрати, прибуток страховика від страхової діяльності та величину податку на прибуток за квартал на основі таких умовних даних (тис. грн.):

- страхові премії, отримані за договорами страхування та перестраховання – 190;
- сплачені страхові відшкодування – 90,0;
- страхові премії, сплачені перестраховикам – 30,0;
- комісійна винагорода за перестраховання -4,0;
- повернуті суми із централізованих резервних фондів – 60,0;
- відрахування до технічних резервів – 52,0;
- витрати на ведення страхової справи – 24,0.

Задача 2.

Визначити фінансовий результат діяльності страховика (прибуток, збиток) за рік на основі таких умовних даних :

- страхові внески, зібрані протягом року – 2500 тис. грн;
- передано в перестраховання ризику – 600 тис. грн;
- комісійна винагорода перестраховикам – 55 тис. грн.;
- сплачено страхові виплати, тис грн. – 400 тис. грн;
- в т.ч. частка перестраховиків- 50 тис. грн.;

відрахування до резерву незароблених премій – 200 тис. грн.;
відрахування до технічних резервів – 80 тис. грн.;
витрати на ведення страхової справи – 140 тис. грн.

Задача 3.

Страхова компанія отримала страхові премії на суму 61 млн грн. Величина страхових резервів на кінець періоду становить 18 млн грн. Сума страхових відшкодувань за звітний період – 20,5 млн грн. Витрати на ведення страхової справи – 10 млн грн. Визначте показник фінансової стійкості страхової компанії: рівень страхових виплат, коефіцієнт фінансової стійкості, прибуток від страхової діяльності.

Задача 4.

Визначити розмір зароблених страхових премій за такими умовними даними:

Надходження страхових платежів -5020,0

Страхові виплати 780,0

Резерв незароблених премій на початок року – 840,0

Резерв незароблених премій на кінець року – 1020,0.

Задача 5.

Визначте платоспроможність компанії, що займається ризиковим страхуванням на підставі таких умовних даних:

Валюта балансу – 10000 тис. грн.;

Нематеріальні активи – відсутні;

Технічні резерви – 6500 тис. грн.;

Надходження страхових премій за попередній рік – 19000 тис. грн.;

Сума премій, сплачених перестраховикам – 200 тис. грн.;

Виплата страхового відшкодування за попередні 12 місяців – 9700 тис. грн.;

Страхові виплати, сплачені перестраховиками – 150 тис. грн.

Завдання:

1. Скласти словник-глосарій з даної теми.

2. Розробити класифікацію доходів від страхової діяльності та інших операцій страховика.

3. Розробити класифікацію витрат на проведення страхування та інших операцій страховика.

4. Навести алгоритм розрахунку зароблених страхових премій.

5. Навести алгоритм визначення прибутку страховика.

6. Скласти таблицю розмірів ставок оподаткування доходів (прибутку) страховика відповідно до чинного законодавства.

ТЕСТИ ПО ДИСЦИПЛІНІ «СТРАХУВАННЯ»

Модуль I

1. Які причини виникнення та існування страхування?

- 1) захист майнових інтересів суб'єктів виробничих відносин і людського суспільства від несприятливих подій (ризиків);
- 2) створення сезонних запасів у харчовій промисловості;
- 3) збільшення обсягів виробництва;
- 4) здійснення запобіжних заходів, спрямованих на зменшення страхового ризику

2. У чому полягає сутність страхування:

- 1) у захисті здоров'я і майна громадян;
- 2) у замкнутому розкладанні можливої втрати між зацікавленими особами;
- 3) у страхових внесках як частини фінансових зборів з населення.

3. Що з наведеного складає зміст категорії страхового захисту?

- 1) спосіб локалізації небезпечних об'єктів;
- 2) економічні відносини щодо попередження, усунення, локалізації та відшкодування збитків внаслідок несприятливих подій;
- 3) механізм забезпечення підприємств фінансовими ресурсами;
- 4) збільшення товарних запасів у зв'язку з впливом чинника сезонності.

4. Які функції виконує страхування:

- 1) формування і використання фінансових ресурсів;
- 2) відтворювальну і стимулюючу;
- 3) ризикову, превентивну, заощадження коштів і контрольну;
- 4) фіскальну і економічну.

5. На яких принципах будується страхування :

- 1) страховий інтерес, суброгація, франшиза, сумлінність сторін;
- 2) часткове покриття збитку;
- 3) непропорційна відповідальність;
- 4) обов'язковість настання страхової події.

6. Категорію страхового захисту характеризують такі ознаки: випадковий характер настання страхової події; можливість визначення страхової події за часом і в просторі; вираження збитку в натуральній і грошовій формах та необхідність запобігання і відшкодування збитків; всі відповіді вірні.

7. До принципів добровільного страхування відносять :

- 1) вибірковість;
- 2) повнота охоплення усіх об'єктів;
- 3) безстроковість.

8. Обов'язковим вважається страхування, яке здійснюється у силу:

- 1) закону;
- 2) договору;
- 3) вимог контрагента по угоді.

9.Форми страхування (оберіть вірний варіант):

- 1) життя і ризикове;
- 2) добровільне і обов'язкове;
- 3) майнове, особисте і відповідальності.
- 4) медичне і від нещасних випадків.

10. Суброгація – це:

- 1) продовження дії договору страхування за взаємною згодою сторін;
- 2) право на комісію з прибутку;
- 3) документ, за яким оформляється передача страхувальником страховику прав на стягнення збитку з третіх винних осіб;
- 4) частина збитку, яка не підлягає відшкодуванню страховиком.

11. Контрибуція – це :

- 1) вид договору перестрахування, при якому відшкодовуються тільки збитки в період дії договору;
- 2) спосіб зменшення страхового ризику;
- 3) документ, який засвідчує факт укладання договору страхування;

4) право страховика звернутися до інших страховиків з пропозицією розділити витрати з відшкодування збитків.

12. Класифікація страхування за економічними ознаками – це класифікація за:

- 1) об'єктами страхування;
- 2) формами проведення страхування;
- 3) статусом страхувальника;
- 4) часом виникнення окремих видів страхування.

13. До принципів страхування не відноситься:

- 1) страховий інтерес, страховий ризик, суброгація, контрибуція, франшиза, страхове відшкодування;
- 2) повна сплата страхових премій та максимальна сумлінність сторін страхового договору;
- 3) правильні відповіді 1) і 2);
- 4) правильна відповідь відсутня.

14. Який із варіантів відповідей не відноситься до функцій страхування?

- 1) страховий інтерес, суброгація;
- 2) превентивна, ощадна, ризикова;
- 3) створення страхових фондів та інвестування коштів;
- 4) всі відповіді правильні.

15. Які з видів відносять до особистого страхування?

- 1) страхування професійної відповідальності;
- страхування життя і від нещасних випадків;
- 3) страхування вантажів і вантажу;
- 4) страхування будівель громадян.

16. Які з наведених нижче видів страхування є обов'язковими?

- 1) страхування пасажирів на приміських маршрутах;
- 2) страхування заставного майна;
- 3) страхування небезпечних вантажів;
- 4) страхування кредитів.

17. Хто визначає розмір страхових тарифів з добровільних видах страхування?

- 1) уповноважений орган;
- 2) страховик;
- 3) страхувальник;
- 4) Кабінет Міністрів України.

18. Хто розробляє умови страхування з обов'язкових видів страхування:

- 1) страховик;
- 2) Міністерство економіки України;
- 3) Кабінет міністрів України;
- 4) страхові брокери.

19. Як поділяється страхування за галузями?

- 1) добровільне і обов'язкове;
- 2) майнове, особисте і відповідальності;
- 3) страхування життя;
- 4) страхування фінансових ризиків.

20. Які існують системи страхування?

- 1) пропорційної відповідальності, першого ризику;
- 2) часткове і вибіркоче страхування;
- 3) солідарної відповідальності;
- 4) непропорційної відповідальності, за відновною вартістю майна.

21. Які види страхування є обов'язковими?

- 1) страхування авіаційних суден;
- 2) страхування будівель громадян;
- 3) страхування від нещасних випадків;
- 4) страхування життя.

22. Страхувальником може бути:

- 1) будь яка юридична і фізична особа;
- 2) тільки юридична особа;
- 3) юридична або фізична особа, яка здійснює підприємницьку діяльність.

23. Чи може одночасно бути одна особа і страхувальником і застрахованою особою?

- 1) так;
- 2) ні.

24. Що таке франшиза у страхуванні?

- 1) визначена договором страхування частина збитків, яка в разі страхового випадку не підлягає відшкодуванню страховиком;
- 2) передання страхувальником страховикові права на стягнення заподіяної шкоди з третіх (винних) осіб у межах виплаченої суми;
- 3) страхування об'єкта за одним спільним договором кількома страховиками;
- 4) передача ризиків страхування одним страховиком іншому страховику за певну плату.

25. Виберіть визначення страхового ризику:

- 1) конкретне явище, або сукупність явищ, при настанні яких проводиться виплати із наперед створеного страхового фонду в грошовій формі і які пов'язані із ймовірністю настання несприятливих подій;
- 2) одинична подія, яка має суб'єктивний характер і підлягає регулюванню з боку людей;
- 3) несприятливі обставини у господарській діяльності суб'єктів господарювання, що призводить до перерв у виробництві;
- 4) аномальні явища у природі.

26. Подія, яка розглядається як страховий ризик повинна мати наступні ознаки її настання:

- 1) ймовірності;
- 2) закономірності;
- 3) достовірності.

27. Вартість домашнього майна – 20 тис. грн, страхова сума 15 тис. грн. Збиток внаслідок настання страхового випадку складає 10 тис. грн. Розмір страхового відшкодування при використанні системи першого ризику бути дорівнювати:

- 1) 7,5 тис. грн;
- 2) 10 тис. грн;

- 3) 15 тис. грн;
- 4) 5 тис. грн.

28. Спеціальний (унікальний) ризик - це?

- 1) перевезення творів мистецтва;
- 2) страхування вантажів, що перевозяться різними видами транспортних засобів;
- 3) ураган, повінь, інші стихійні лиха.

29. Яким чином поділяються ризики в страхуванні залежно від обсягу відповідальності?

- 1) індивідуальні і універсальні;
- 2) катастрофічні і аномальні;
- 3) специфічні і фундаментальні;
- 4) суб'єктивні і об'єктивні;

30. Процес управління ризиком передбачає:

- 1) ідентифікацію ризику і вибір методів управління ризиком;
- 2) відмову від ризику;
- 3) визначення страхових випадків;
- 4) розрахунок страхових відшкодувань.

31. Основними характеристиками ризику є:

кількість страхових випадків;
частота настання страхових подій і складність наслідків;
страховий тариф та страхова сума;
страхове відшкодування.

32. Управління ризиком включає такі етапи:

аналіз ризику та його оцінка;
ідентифікація страхового ризику;
контроль за ризиком;
вірно 1,2,3.

33. Ідентифікація ризику передбачає:

- 1) створення спеціальних фондів;
- 2) виявлення джерел ризику;

- 3) виявлення та оцінка значущості кожного із факторів ризику;
- 4) вірно 2), 3).

34. Управління ризиком має за мету:

- 1) попередження та мінімізацію збитку;
- 2) забезпечення відповідності ступеня ризику та розміру страхових тарифів;
- 3) дослідження страхового ринку;
- 4) вірно 1) та 2).

35. Залежно від джерела небезпеки ризику поділяють на:

- 1) чисті і спекулятивні;
- 2) природні і антропогенні;
- 3) індивідуальні і універсальні;
- 4) майнові і особисті;

36. З огляду на ризикогенні об'єкти розрізняють такі види ризиків:

- 1) чисті і спекулятивні;
- 2) індивідуальні і універсальні;
- 3) природні і антропогенні;
- 4) майнові і особисті.

37. Що розуміють під страховим ринком?

- 1) інструмент перерозподілу грошових коштів між суб'єктами господарювання;
- 2) сферу обігу цінних паперів;
- 3) особливу сферу грошових відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає специфічний товар – страхова послуга;
- 4) механізм забезпечення попиту і пропозиції на фінансові ресурси.

38. Яка структура страхового ринку за територіальною ознакою?

- 1) внутрішній, регіональний і міжнародний страховий ринки;
- 2) ринки майнового, особистого страхування і страхування відповідальності;
- 3) страхування юридичних і фізичних осіб;
- 4) ринки державного і комерційного страхування.

39. У яких організаційно-правових формах підприємств можуть створюватись страховики в Україні?

- 1) юридичні особи у формі акціонерних, повних, командитних товариств і товариств з додатковою відповідальністю;
- 2) юридичні особи у формі товариств з обмеженою відповідальністю і приватних підприємств;
- 3) фізичні особи, зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності;
- 4) іноземні юридичні особи.

40. Чи існує різниця між такими документами як «страховий договір», «страховий поліс», «страхове свідоцтво»?

- 1) Так;
- 2) Ні;
- 3) Так, на окремі види страхування.

41. У які формах виникли перші страховики?

- 1) державної страхової компанії;
- 2) акціонерного страхового товариства;
- 3) товариства взаємного страхування;
- 4) страхового товариства з повною відповідальністю.

42. Хто є страховим посередником?

- 1) фондові біржі;
- 2) банки і інші фінансово-кредитні установи;
- 3) страхові агенти, страхові брокери, перестрахові брокери;
- 4) інвестиційні фонди і компанії.

43. Страховий брокер – це особа:

- 1) яка зареєстрована у встановленому порядку як суб'єкт підприємницької діяльності та здійснює за винагороду посередницьку діяльність від свого імені на підставі брокерської угоди з особою, яка має потребу у страхуванні як страхувальник;
- 2) здійснює посередницьку діяльність по закінченню договору страхування від імені та за порукою страховика;
- 3) здійснює посередницьку діяльність від свого імені на основі поруки страховика.

44. Як називають професійних оцінювачів ризиків?

- 1) аджастери, диспашери, аварійні комісари;
- 2) андеррайтери, сюрвейери;
- 3) страхові агенти, страхові брокери.

45. Хто може припинити дію договору страхування?

- 1) судові органи;
- 2) страховик за умови порушення умов договору страхування;
- 3) ліга страхових організацій в Україні;
- 4) страхувальник;
- 5) правильна відповідь 1); 2); 4).

46. На який мінімальний термін може бути укладений договір страхування?

- 1) зі страхування життя?
- 2) зі страхування майна;
- 3) з обов'язкового страхування цивільної відповідальності.

47. Що впливає на розмір тарифної ставки при страхуванні від нещасних випадків?

- 1) група ризику;
- 2) вік застрахованого;
- 3) група ризику, термін страхування.

48. Діяльність страхових брокерів може бути визначена:

- 1) як професійна діяльність осіб, зареєстрованих як суб'єкти підприємництва, пов'язані із посередництвом у сфері страхування;
- 2) як діяльність, яка обслуговує «життєвий цикл» страхового поліса на різних його стадіях;
- 3) як професійна діяльність осіб, уповноважених діяти від імені та за дорученням однієї чи більше страхових компаній, з укладання договорів;
- 4) як фінансова діяльність у сфері страхування.

49. Що розуміють під маркетингом у страхуванні:
систему пошуку резервів збільшення прибутку страховика;
оцінку фінансового стану страховика;

3) системний підхід щодо організації діяльності страховика, метод дослідження страхового ринку;

4) систему формування і розміщення страхових резервів.

50. Страховий маркетинг охоплює комплекс таких заходів (видів робіт)?

1) дослідження страхового ринку, розробку конкурентоспроможних страхових продуктів і їх реалізацію;

2) складання фінансової звітності страховика, її аналіз і складання бізнес-планів;

3) розробку правового законодавства та інструктивних матеріалів;

4) фінансову діяльність щодо розміщення страхових резервів.

51. Маркетингова політика страховика - це ?

1) вибір варіантів можливих стратегічних напрямів діяльності страховика і відповідні заходи щодо забезпечення їх реалізації;

2) порядок укладання договорів страхування;

3) визначення фінансових результатів діяльності страховика;

4) розробка каналів реалізації страхових продуктів.

52. Оберіть визначення терміну «страховий продукт»:

1) специфічне оформлення страхової послуги, яке включає пакет документів, що отримали назву правил страхування;

2) страхові тарифи з окремих видів страхування;

3) сукупність нормативних документів, що регулюють страхову діяльність;

4) страхові поліси з окремих видів страхування.

53. Через страхові послуги відбувається:

1) купівля-продаж страхового захисту;

2) експертиза товарів;

3) об'єднання тимчасово вільних капіталів;

4) задоволення потреби у фінансових ресурсах держави.

54. Страховий поліс – це :

1) документ, який видається страховиком страхувальнику і засвідчує факт укладання договору страхування;

2) договір страхування майна;

3) документ, що регламентує взаємовідносини сторін у страхуванні життя;

4) документ, що визначає розмір збитків страхувальника.

55. Що таке аквізиція страховика?

1) продаж страхових продуктів через страхових посередників;

2) дослідження ринку страхових послуг;

3) формування споживчого попиту на страхові продукти;

4) страхове поле страховика.

56. Аквізитор – це

1) інкасатор виторгу;

2) спеціаліст, який обчислює страхові тарифи;

3) спеціаліст, який оцінює збитки у морській авіації;

4) уповноважена страховиком особа, що укладає і поновлює договори страхування, залучає нових клієнтів.

57. Андеррайтинг – це :

1) процес прийняття ризику на страхування;

2) відшкодування збитку;

3) експертна оцінка майна;

4) розрахунок страхових тарифів.

58. Які з наведених видів робіт можуть виконувати страхові агенти?

1) вдосконалення правил страхування;

2) пошук страхувальників і укладення договорів страхування;

3) розрахунок страхових тарифів;

4) пошук страховиків.

59. Кого відносять до юридичних страхових агентів:

1) банки, агентства нерухомості, туристичні фірми;

2) власників транспортних засобів;

3) аварійних комісарів;

4) консультантів у сфері оподаткування.

60. Правила страхування – це:

- 1) договір, який визначає умови проведення кожного виду страхування;
- 2) договір страхування;
- 3) перелік претензій страховальника до страховика;
- 4) аварійний сертифікат.

61. Кептивні страховики – це:

- 1) страхові компанії, утворені на основі колишнього Укрдержстраху;
- 2) страхові компанії, створені промисловими, торгівельними, банківськими та іншими структурами з метою задоволення їх потреб у страхових послугах;
- 3) акціонерні страхові компанії відкритого і закритого типу;
- 4) страхові компанії, створені за участю іноземних юридичних і фізичних осіб.

62. Хто із зазначених нижче осіб належить до функціональних керівників страхової компанії:

- 1) директор філії компанії;
- 2) директор департаменту (управління) страхування майна та відповідальності;
- 3) начальник відділу страхування транспорту та відповідальності;
- 4) усі відповіді правильні.

63. Хто із зазначених нижче осіб належить до лінійних керівників страхової компанії:

- 1) голова компанії;
- 2) головний бухгалтер;
- 3) начальник відділу маркетингу та реклами;
- 4) усі перераховані варіанти.

64. Об'єднання (асоціації) страховиків створюються з метою:

- 1) захисту інтересів страховиків – своїх членів, надання їм консультативної і методологічної допомоги, експертизи нормативних актів;
- 2) надання страхових послуг, укладення договорів страхування;
- 3) здійснення перестраховальних операцій;

4) організація реклами страхових продуктів і їх реалізація.

65. Якими видами діяльності може займатися страхова компанія:

- 1) надавати кредити страхувальникам;
- 2) проводити ремонтні роботи застрахованих транспортних засобів, що постраждали внаслідок страхового випадку;
- 3) укладати договори страхування і визначати розмір збитку страхувальнику у зв'язку із застрахованою подією;
- 4) займатися торгівлею.

66. Які з перелічених заходів сприяють підвищенню ролі страхування?

- 1) зниження інфляції;
- 2) поліпшення роботи персоналу страхової компанії;
- 3) відсутність належного статистичного та іншого інформаційного забезпечення;
- 4) збільшення обсягів банківського кредитування;
- 5) низькі розміри державного пенсійного забезпечення;
- 6) зменшення безплатних соціальних послуг.

67. Які з наведених нижче функцій виконує Ліга страхових організацій України?

- 1) здійснює страхування ризиків;
- 2) захист прав та інтересів учасників ринку страхових послуг, що є членами Ліги;
- 3) сприяє вдосконаленню страхового законодавства та надає інформаційні та навчальні послуги своїм членам;
- 4) укладає договори страхування.

68. Які з наведених нижче функцій виконує Моторне (транспортне) страхове бюро України?

- 1) укладає угоди з уповноваженими організаціями інших країн про взаємне визнання договорів на страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів;
- 2) забезпечує фінансову стабільність страхових операцій на умовах солідарної відповідальності учасників об'єднання;

- 3) здійснює управління централізованими фондами резервними операціями;
- 4) розраховує страхові резерви та страхові тарифи.

69. Які з перерахованих далі функцій виконує уповноважений центральний виконавчий орган влади у справах нагляду за страховою діяльністю?

- 1) визначає правила формування, розміщення та обліку страхових резервів;
- 2) приймає участь у створенні системи підготовки та підвищення кваліфікації кадрів у системі страхування;
- 3) здійснює перестраховування ризиків;
- 4) видає ліцензії на здійснення страхової діяльності;
- 5) затверджує рішення про ліквідацію страхових компаній.

70. Англійська корпорація страховиків «Ллойд» є формою об'єднання:

- 1) державних страховиків;
- 2) товариств взаємного страхування;
- 3) приватних страховиків;
- 4) акціонерних компаній.

71. Якими нормативно-законодавчими актами регламентується діяльність страховика?

- 1) Постановою Кабінету Міністрів України щодо проведення страхових операцій;
- 2) Законом України «Про страхування»;
- 3) Спільним наказом ліцензійної палати при міністерстві економіки України та Уповноваженому органі;
- 4) Законом України «Про страхування» та Постановою кабінету Міністрів України щодо проведення страхових операцій.

72. Органами державної виконавчої влади, які здійснюють контроль за страховою діяльністю є :

- 1) Верховна Рада України;
- 2) Кабінет міністрів України та державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг;
- 3) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг;

4) Державна податкова адміністрація України та Уповноважений орган.

73. Функціями Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України є:

- 1) видача ліцензії на проведення страхової діяльності та ведення єдиного Державного реєстру страховиків;
- 2) участь у зборах засновників страховика;
- 3) встановлення правил формування, розміщення та обліку страхових резервів;
- 4) правильні відповіді 1), 2), 3).

74. Хто з боку держави здійснює контроль за діяльністю страховиків з найважливіших проблем страхування?

- 1) Кабінет міністрів України;
- 2) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України;
- 3) наглядова Рада страховика;
- 4) Міністерство фінансів України.

75. Страховий нагляд – це:

- 1) контроль за діяльністю страхових посередників;
- 2) контроль за діяльністю суб'єктів страхового бізнесу, що здійснюється спеціально уповноваженим на це органом;
- 3) контроль за організацією проведення страхових операцій;
- 4) правильні відповіді 1), 2), 3).

76. Для одержання ліцензії страховиком подаються такі документи:

- 1) установчі документи, правила страхування та заява страховика;
- 2) установчі документи, свідоцтво про державну реєстрацію;
- 3) економічне обґрунтування діяльності та інші документи, визначені законодавцем;
- 4) правильні відповіді 1) і 3).

77. Який орган уповноважений видавати ліцензії на право здійснення страхової діяльності?

- 1) Кабінет Міністрів України;

- 2) Державна податкова служба;
- 3) Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг;
- 4) Фонд державного майна України.

78. Хто із перерахованих осіб отримує ліцензію на право проведення страхової діяльності?

- 1) страховий агент;
- 2) страхова організація;
- 3) страхувальник.

79. Які з наведених функцій покладено на Державну комісію з регулювання ринків фінансових послуг України у сфері страхування?

- 1) розробка страхових тарифів;
- 2) визначення мінімального розміру статутного фонду для страховиків;
- 3) надання ліцензії і реєстрація страховиків;
- 4) реєстрація договорів страхування за обов'язковими видами страхування.

80. Рішення про виключення страховика з Єдиного реєстру страховиків приймає:

- 1) ліцензійна палата при Міністерстві економіки України;
- 2) орган місцевої виконавчої влади, де зареєстрований страховик;
- 3) Міністерство фінансів України;
- 4) Верховна рада України.

81. Страхувальниками за договорами страхування життя можуть бути:

- 1) тільки фізичні особи;
- 2) тільки юридичні особи;
- 3) фізичні і юридичні особи;
- 4) фінансові посередники.

82. Таблиця смертності складається на основі:

- 1) матеріалів зарубіжних страхових компаній;
- 2) матеріалів вітчизняних страхових компаній;

3) показників статистичного обліку населення у країні.

83. Страхування від нещасних випадків може бути:

- 1) колективним;
- 2) індивідуальним;
- 3) колективним та індивідуальним;
- 4) взаємним.

84. Страхування від нещасних випадків включає :

- 1) страхування життя дітей;
- 2) страхування додаткової пенсії;
- 3) страхування туристів, спортсменів і пасажирів;
- 4) страхування від всіх хвороб.

85. Особисте страхування включає:

- 1) страхування транспортних засобів фізичних осіб;
- 2) страхування професійної відповідальності;
- 3) страхування життя та від нещасних випадків на транспорті;
- 4) правильні відповіді 1), 2), 3).

86. Страхова сума за договорами страхування життя може бути виплачена:

- 1) тільки страхувальнику або застрахованій особі;
- 2) страхувальнику або його правонаступникам;
- 3) будь-кому із родичів;
- 4) органам соціального забезпечення.

87. При проведенні страхування життя має значення:

- 1) громадянство;
- 2) вік застрахованого;
- 3) специфіка роботи страхувальника;
- 4) правильні відповіді 1), 2) і 3).

88. Страхування від нещасних випадків проводиться на випадок:

- 1) дожиття до закінчення строку страхування;
- 2) смерті з будь-якої причини;

- 3) постійної втрати загальної працездатності від нещасного випадку;
- 4) пожежі.

89. Страхувальниками при обов'язковому медичному страхуванні є:

- 1) фізичні особи;
- 2) юридичні особи;
- 3) фізичні та юридичні особи;
- 4) держава, юридичні та фізичні особи.

90. Страхувальниками при добровільному медичному страхуванні є:

- 1) тільки фізичні особи;
- 2) тільки юридичні особи;
- 3) фізичні та юридичні особи;
- 4) медичні заклади.

91. Добровільне медичне страхування може бути:

- 1) індивідуальним;
- 2) колективним;
- 3) тільки змішаним;
- 4) правильні відповіді 1) і 2).

92. Що виступає об'єктом страхування в особистому страхуванні?

- 1) Життя, здоров'я, працездатність людини;
- 2) відповідальність перед третіми особами;
- 3) нещасний випадок;
- 4) предмет особистого користування.

93. На який випадок проводиться страхування життя (оберіть вірний варіант):

- 1) дожиття до закінчення строку страхування;
- 2) смерті з будь-якої причини;
- 3) постійної втрати загальної працездатності від нещасного випадку;
- 4) пожежі.

94. Нещасний випадок – це...:

- 1) об'єкт соціального страхування;
- 2) раптова короткочасна подія, яка настала проти волі людини і спричинила шкоду здоров'ю або смерть;
- 3) сімейний стан страхувальника;
- 4) перерви у виробництві.

95. Викупна сума – це...

- 1) частина резерву внесків на день припинення страхувальником сплати внесків, яка підлягає виплаті йому за договорами страхування життя;
- 2) сума, на яку укладається договір страхування життя;
- 3) конкретний розмір грошових коштів, який повинен сплатити страховик страхувальнику при настанні страхової події;
- 4) норма доходності за договором страхування пенсій.

96. Пенсійне страхування є різновидом:

- 1) страхування ренти;
- 2) страхування відповідальні;
- 3) страхування домашнього майна;
- 4) медичного страхування.

97. Які із видів майна не приймаються на страхування?

- 1) грошові кошти (готівка) та цінні папери;
- 2) товарні запаси і готова продукція;
- 3) незавершені об'єкти будівництва;
- 4) транспортні засоби.

98. Договір страхування майна може укладатись?

- 1) у межах дійсної або ринкової вартості майна;
- 2) без визначення вартості майна;
- 3) на суму збитків від ліквідації майна;
- 4) у межах ліміту відповідальності перестраховика.

99. При настанні страхового випадку із застрахованим майном страхувальник повинен:

- 1) скласти страховий акт, обчислити суму збитку та страхового відшкодування;

- 2) заявити про страховий випадок до компетентних органів;
- 3) вжити заходів щодо запобігання та зменшення збитків;
- 4) правильна відповідь 1) і 2).

100. При настанні страхового випадку з майном страхувальника, страхова виплата сплачується у вигляді:

- 1) страхового відшкодування;
- 2) страхової премії;
- 3) страхової суми.

МОДУЛЬ II

101. Об'єктом майнового страхування є :

- 1) форма страхування;
- 2) вид страхування;
- 3) галузь страхування;
- 4) сфера страхування.

102. Які з наведених видів страхування належать до майнового:

- 1) страхування наземного транспорту;
 - 2) страхування інвестицій;
 - 3) страхування кредитів;
- страхування відповідальності власників транспортних засобів.

103. До якої галузі відноситься страхування майна:

- 1) майнове страхування;
- 2) особисте страхування;
- 3) страхування відповідальності.

104. Що береться за основу при оцінюванні основних фондів?

- 1) Фактична вартість;
- 2) Повна балансова (первісна) вартість;
- 3) Фактична собівартість.

105. Закон України «Про страхування» визначає об'єкти майнового страхування як:

- 1) виробничі фонди та товарно-матеріальні цінності;

- 2) майнові інтереси, що не суперечать законодавству України і пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майна;
- 3) транспортні засоби та інше майно;
- 4) документи, готівка та цінні папери.

106. Вартість майна складає 100 тис. грн. Страхова сума – 70 тис. грн. Вартість знищеного майна внаслідок страхового випадку 50 тис. грн. який розмір страхового відшкодування отримає страхувальник при системі пропорційної відповідальності?

- 1) 30 тис. грн;
- 2) 35 тис. грн;
- 3) 50 тис. грн.

107. До підгалузей майнового страхування відносять:

- 1) страхування життя та страхування від нещасних випадків;
- 2) страхування відповідальності;
- 3) страхування майна юридичних і фізичних осіб;
- 4) добровільне і обов'язкове.

108. У якій формі проводиться страхування наземного транспорту?

- 1) лише у добровільній формі;
- 2) лише у обов'язковій;
- 3) у добровільній та обов'язковій;
- 4) не підлягає страхуванню.

109. На основі чого визначається вартість транспортного засобу при його страхуванні?

- 1) заяви страхувальника;
- 2) біржової ціни або висновків товарознавців страховика;
- 3) довідки – рахунку торговельної організації;
- 4) правильні відповіді 2) і 3).

110. У разі настання страхового випадку при страхуванні транспортного засобу страхувальник повинен повідомити:

- 1) органи ДАІ та страхову компанію;
- 2) уповноважений орган;
- 3) органи місцевого самоврядування;

4) правильна відповідь відсутня.

111. На вірогідність настання яких страхових випадків впливають такі фактори: марка транспортного засобу і термін його експлуатації, наявність протиугінних пристроїв, місце зберігання?

- 1) на настання ДТП;
- 2) на протиправні дії третіх осіб;
- 3) на настання стихійного лиха.

112. Що є об'єктом страхуванні наземного транспорту?

- 1) транспортний засіб з його обладнанням та причепами до нього;
- 2) транспортний засіб з його обладнанням та причепами до нього, цивільна відповідальність власників транспортних засобів за шкоду, заподіяну третім особам внаслідок ДТП.
- 3) правильна відповідь відсутня.

113. Страхова сума при страхуванні вантажів визначається як:

- 1) розмір страхової вартості вантажу, збільшений на розмір страхової премії;
- 2) ціна вантажу плюс очікуваний прибуток від його реалізації;
- 3) дійсна вартість страхового інтересу.

114. Хто може страхувальником при страхуванні вантажу?

- 1) власник вантажу;
- 2) відправник або одержувач вантажу;
- 3) перевізник вантажу.

115. Домашнє майно громадян може страхуватися:

- 1) за загальним договором;
- 2) за окремими предметами домашнього майна;
- 3) за окремими групами предметів (меблі, килими тощо);
- 4) правильні відповіді 1), 2), 3).

116. В основу страхування основних і оборотних фондів покладено:

- 1) відшкодування збитків страхувальника;
- 2) страховий захист майна;
- 3) страховий інтерес.

117. При майновому страхуванні страхова сума встановлюється :

- 1) в межах вартості майна за цінами і тарифами, що діють на момент укладання договору страхування;
- 2) за бажанням страхувальника і за згодою сторін;
- 3) на основі експертної оцінки;
- 4) усі відповіді правильні.

118. Якими причинами обумовлюється обов'язковість страхування цивільної відповідальності автовласників?

- 1) необхідністю додаткового залучення коштів для утримання автомобільних доріг;
- 2) причинами високої ймовірності ДТП;
- 3) тим, що автомобіль – це джерело підвищеної небезпеки.

119. Хто має право звернутися до страховика з вимогою про виплату страхового відшкодування?

- 1) тільки водій транспортного засобу;
- 2) страхувальник (водій) транспортного засобу і потерпілий;
- 3) тільки судовий виконавець.

120. Аварійний комісар є:

- 1) незалежною особою;
- 2) уповноважена представником страхової компанії особа;
- 3) представником страхувальника;
- 4) правильна відповідь відсутня.

121. При страхуванні відповідальності об'єктом страхування виступає відповідальність:

- 1) перед третіми (фізичними та юридичними) особами, яким можуть бути завдані збиток чи інша шкода внаслідок певних подій або бездіяльності страхувальника;
- 2) перед третіми (фізичними) особами, яким можуть бути завдані збиток чи інша шкода внаслідок певних подій або бездіяльності страхувальника;
- 3) перед третіми (юридичними) особами, яким можуть бути завдані збиток чи інша шкода внаслідок певних подій або бездіяльності страхувальника;

4) перед державою за школу, заподіяну внаслідок несплати податків.

122. Який з видів відповідальності не підлягає страхуванню ?

- 1) відповідальність за договором;
- 2) моральна відповідальність;
- 3) професійна відповідальність.

123. Яка шкода не компенсується за полісом страхування відповідальності роботодавця?

- 1) травма, отримана під час доставки клієнту замовлення, у результаті автомобільної аварії;
- 2) перелом ноги робітника, який посковзнувся на сходах їдальні;
- 3) тілесні пошкодження отримані робітником при виконанні ним обумовлених робіт.

124. Об'єктом страхування професійної відповідальності:

- 1) нематеріальні витрати, яких зазнала третя особа;
- 2) матеріальні втрати, яких завдала третя особа страхувальнику;
- 3) матеріальні витрати, яких зазнала третя особа внаслідок ненавмисних дій завданих страхувальникам;
- 4) вірно і 1) і 2).

125. Страхова сума при страхуванні професійної відповідальності визначається:

- 1) страхувальником;
- 2) страховиком;
- 3) згідно з нормативами страхування;
- 4) за згодою сторін.

126. Особливістю страхування відповідальності є :

- 1) захист інтересів страхувальників;
- 2) визначення страхової суми на підставі страхової оцінки;
- 3) відшкодування збитків страхувальника;
- 4) страхування на користь третьої особи.

127. Об'єктом страхування за договором страхування цивільної відповідальності визнається:

- 1) недбалість страхувальника;
- 2) некваліфіковане виконання страхувальником своїх обов'язків;
- 3) відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам;
- 4) транспортний засіб.

128. Хто може бути страхувальником за договором страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів?

- 1) будь-яка особа;
- 2) власник транспортного засобу;
- 3) особа, яка має нотаріально оформлене доручення на користування транспортним засобом;
- 4) юридичні особи та дієздатні громадяни, які використовують транспортні засоби.

129. Міжнародна система «зелена картка» діє:

- 1) у західноєвропейських країнах;
- 2) у США;
- 3) тільки у країнах Африки.
- 4) у країнах – членах міжнародної системи автострахування.

130. Завданнями Моторного транспортного страхового бюро України є:

- 1) укладення звичайних договорів;
- 2) виплати компенсацій за звичайним договорами;
- 3) виплати компенсацій за додатковими договорами;
- 4) управління централізованими страховими резервними фондами.

131. За договором страхування відповідальності товаровиробника за якість продукції відшкодовують збитки, спричинені:

- 1) неправильним зберіганням продукції на складі страхувальника;
- 2) дефективними товарами;
- 3) вадами конструкції продукції;
- 4) неправильним застосуванням товарів.

132. За договором страхування професійної відповідальності страховик зобов'язаний здійснити страхову виплату за позовом третьої особи за шкоду, заподіяну їй страхувальником через:

- 1) нещасний випадок;
- 2) нечесність страхувальника;
- 3) помилку страхувальника;
- 4) у всіх випадках.

133. На розмір тарифних ставок за договором страхування професійної відповідальності впливають:

- 1) стан здоров'я страхувальника;
- 2) професія страхувальника;
- 3) стаж роботи страхувальника;
- 4) віковий фактор клієнтів страхувальника.

134. Страхування валютних ризиків передбачає:

- 1) страхування втрат прибутку при зміні ринкової кон'юнктури;
- 2) страхування від втрат у разі зміни валютних курсів;
- 3) відшкодування втрат внаслідок невиконання короткострокових кредитних вимог;
- 4) страхування ризику непогашення кредиту у іноземній валюті.

135. До страхування фінансових ризиків відносять :

- 1) страхування майна від вогневих ризиків;
- 2) страхування відповідальності власників транспортних засобів;
- 3) страхування біржових і валютних ризиків;
- 4) страхування професійної відповідальності.

136. Страхування фінансових ризиків полягає в тому, щоб:

- 1) запобігти несплатоспроможності страховика;
- 2) відшкодувати збитки, спричинені стихійними лихами майну юридичних осіб;
- 3) відшкодувати можливі втрати на випадок, коли через певний період застраховані угоди не дадуть очікуваної віддачі;
- 4) компенсувати втрати фізичних осіб внаслідок нещасного випадку.

137. Який із наведених ризиків є основним при страхуванні підприємницьких ризиків:

- 1) ризик впровадження нової техніки і технології;
- 2) ризик недоотримання (втрат) прибутку (доходу);
- 3) ризик засновника;
- 4) всі відповіді правильні.

138. Об'єктом страхування кредитного ризику є:

- 1) майнові інтереси, пов'язані з матеріальними збитками, що можуть бути завдані страхувальнику внаслідок невиконання або неналежного виконання позичальником своїх зобов'язань за кредитним договором;
- 2) майнові інтереси, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном;
- 3) специфічні послуги, що пропонуються на страховому ринку страховиками для суб'єктів кредитному ринку;
- 4) правильна відповідь відсутня.

139. Що вважається страховим випадком при страхуванні кредитних ризиків?

- 1) збитки страхувальника внаслідок зміни цін на ринку споживчих товарів;
- 2) збитки страхувальника внаслідок невиконання або неналежного виконання позичальником своїх обов'язків, передбачених кредитним договором (договором позики);
- 3) втрати очікуваного прибутку, які можуть виникнути із причин випадкового спаду виробничого процесу або його зупинки;
- 4) раптова подія, яка призвела до пошкодження об'єкта, придбаного за рахунок кредитних коштів.

140. Актуарні розрахунки – це:

- 1) винагорода страхувальника за беззбиткове проходження договору страхування;
- 2) ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування;

- 3) система математичних і статистичних методів обчислення страхових тарифів та частки кожного страхувальника у створенні страхового фонду;
- 4)плата за страхування у формі страхових премій.

141. Частина тарифу, призначена для покриття витрат на проведення страхування називається:

- 1) брутто – тариф;
- 2) нетто – тариф;
- 3) навантаження;
- 4) страховий внесок.

142. Плата за страхування, яку отримує страхова компанія називається:

- 1) страховим тарифом;
- 2) страховою сумою;
- 3)страховою премією;
- 4) тант'ємою.

143. Яка з обчислених ймовірностей має найбільшу точність?

- 1) апіорна;
- 2) естиматична;
- 3)апостеріорна.

144. Норматив на ведення страхової справи в обов'язкових видах страхування встановлюється:

- 1) страховиком;
- 2) страхувальником;
- 3) Кабінетом Міністрів України;
- 4) Міністерством фінансів України.

145. Страхова премія – це:

- 1) винагорода страхувальнику за беззбиткове проходження договору страхування;
- 2) оплата послуг страхового брокера;
- 3) плата страхувальника страховику за надання страхових послуг;
- 4) винагорода перестраховика.

146. Тарифна ставка, за якою укладається договір страхування, називається:

- 1) ціною страхового ризику та інших витрат;
- 2) грошовим вираженням зобов'язань страховика з укладеного договору страхування;
- 3) бруто – ставкою;
- 4) нетто – ставкою

147. Норма збитковості (коефіцієнт виплат) визначається як:

- 1) відношення суми виплаченого страхового відшкодування до суми зібраних страхових премій, виражене у відсотках;
- 2) середнє число об'єктів, що постраждали від страхової події;
- 3) відношення загальної суми всіх об'єктів страхування до кількості всіх об'єктів страхування;
- 4) ставка страхового внеску з одиниці страхової суми за визначений період страхування.

148. Коефіцієнт кумуляції (накопичення) ризику визначається як:

- 1) середнє число об'єктів, що постраждали від страхової події;
- 2) відношення суми виплаченого страхового відшкодування до суми зібраних страхових премій, виражене у відсотках;
- 3) відношення суми виплаченого страхового відшкодування до загальної страхової суми, виражене у відсотках;
- 4) відношення загальної кількості постраждалих об'єктів страхування до кількості страхових подій.

149. Середня страхова сума – це :

- 1) відношення загальної суми усіх об'єктів страхування до кількості всіх об'єктів страхування;
- 2) добуток суми доходів від страхових операцій і рівня валового доходу;
- 3) співвідношення між доходами і витратами страховика;
- 4) відношення суми виплаченого страхового відшкодування до суми зібраних страхових премій, виражене у відсотках.

150. З яких частин складається бруто - ставка страхового тарифу:

- 1) нетто - ставки;
- 2) навантаження;
- 3) нетто - ставки та навантаження;
- 4) нетто - ставки та ризикової надбавки.

151. Показник, який характеризує кількість страхових подій у розрахунку на один об'єкт страхування або договір страхування в розрізі видів страхування – це:

- 1) частота страхових подій (випадків);
- 2) збитковість страхової суми;
- 3) страхова премія;
- 4) страхове поле.

152. На актуарія покладаються такі функції:

- 1) розробка наукових методів обчислення страхових тарифів;
- 2) відповідальність за те, щоб страхові резерви були достатніми для виконання зобов'язань страховика за договорами страхування;
- 3) укладання договорів страхування;
- 4) правильні відповіді 1) і 2).

153. Перестраховання відносять до:

- 1) прямого страхування;
- 2) вторинного страхування;
- 3) страхування самих страховиків;
- 4) правильні відповіді 2) і 3).

154. За допомогою перестраховання досягається:

- 1) передача ризику від страхувальників до страховиків;
- 2) захист портфеля страховика від надмірних виплат за катастрофічними страховими ризиками;
- 3) зниження страхових тарифів;
- 4) правильна відповідь відсутня.

155. Обов'язкове перестраховання згідно з чинним законодавством в Україні передбачено, якщо:

- 1) страхова сума за окремим об'єктом і видом страхування перевищує 10 % суми сплаченого статутного фонду;

- 2) страхова сума за окремими об'єктами перевищує 10 % суми сплаченого статутного фонду і створених страхових резервів на останню звітну дату;
- 3) за договором страхування обрана франшиза;
- 4) у всіх випадках.

156. Цедент – це:

- 1) страхувальник;
- 2) прямий страховик;
- 3) перестраховик;
- 4) страховий брокер.

157. При передачі ризику на перестраховання комісійні винагороди за перестраховання отримує:

- 1) перестраховик;
- 2) цедент;
- 3) як перестраховик так і цедент.

158. Страховик, якому прямий страховик передає частину ризику на страхування, називається:

- 1) цедентом;
- 2) страхувальником;
- 3) перестраховиком або цесіонарієм;
- 4) перестраховальником.

159. Процес передачі ризику називається:

- 1) розміщення ризику;
- 2) цесія;
- 3) ретроцесія;
- 4) правильна відповідь 1 і 2.

160. Ретроцесія характеризує процес розміщення (передачі) ризику від:

- 1) страхувальника до страховика;
- 2) страхувальника до перестраховика;
- 3) цесіонарія до ретроцесіонарія;
- 4) страховика до перестраховика.

161. Що розуміють під Аліментом:

- 1) страховий ризик;
- 2) переданий страховий інтерес;
- 3) отриманий перестраховальний інтерес;
- 4) комісійну винагороду.

162. Що таке Тантьєма в перестрахованні? Дайте визначення.

- 1) брокерська комісія;
- 2) комісійна винагорода цедента з чистого прибутку перестраховика;
- 3) отриманий перестраховий інтерес;
- 4) комісійна винагорода.

163. У перестрахованні використовують такі методи передачі ризиків:

- 1) факультативний;
- 2) облігаторний;
- 3) факультативно-облігаторний;
- 4) правильна відповідь 1); 2); 3).

164. До форм перестраховальних операцій належать:

- 1) пропорційне і непропорційне;
- 2) пропорційне і облігаторне;
- 3) факультативне;
- 4) обов'язкове і добровільне.

165. Поняття «комісійні з перестраховання» означає:

- 1) плату, що одержує перестраховик;
- 2) плату, що одержує цедент за передачу ризиків у перестрахованні;
- 3) розмір ризику, переданого перестраховику;
- 4) розмір страхового внеску.

166. Що означає договір із 60 - % квотою?

- 1) цедент залишає 60 % кожного ризику;
- 2) цедент залишає 40 % кожного ризику;

- 3) перестраховик приймає 60 % кожного ризику;
- 4) перестраховик приймає 40 % кожного ризику.

167. Власне утримання страховика – це:

- 1) розмір комісійної винагороди;
- 2) економічно обґрунтована частина страхової суми, яку страховик залишає на своїй відповідальності;
- 3) страхові внески страхувальників;
- 4) страхові відшкодування при настанні страхових випадків.

168. Страховий пул – це:

- 1) добровільне об'єднання страхових компаній з метою співстрахування значних ризиків;
- 2) добровільне об'єднання, що формується за рахунок відрахувань з суми страхових внесків страховиків з метою забезпечення захисту інтересів страхувальників у разі банкрутства страховиків;
- 3) юридична особа, створена перестраховиками;
- 4) відокремлений підрозділ страховика.

169. Ліміт у перестрахованні – це:

- 1) частка ризику, що залишає собі страховик;
- 2) максимальний обсяг збитків, що покриває за ризиком перестраховик;
- 3) сума ризику, що перестраховуються понад власне утримання страхової компанії;
- 4) власне утримання страховика.

170. Перевагами факультативного методу перестраховання є:

- 1) більш висока ставка комісійної винагороди;
- 2) легкість в управлінні;
- 3) індивідуальна увага, що приділяється індивідуальним ризиком.
- 4) ніяких переваг.

171. Доходи страховика формуються від таких видів діяльності:

- 1) страхових операцій;
- 2) виробництва продукції;

- 3) страхової діяльності, розміщення та інвестування коштів та інших операцій;
- 4) правильна відповідь 1) і 2).

172. Витрати страховика пов'язані з необхідністю:

- 1) формування фінансових результатів;
- 2) виплати страхових сум та страхових відшкодувань;
- 3) проведення самого відшкодування;
- 4) правильна відповідь 2) і 3).

173. Доходом страховика від основної діяльності є:

- 1) загальний розмір страхових внесків;
- 2) зароблені страхові премії;
- 3) незароблені страхові премії;
- 4) ризикові надбавки.

174. Витрати страховика формуються із таких груп:

- 1) на проведення страхування та інших операцій;
- 2) на утримання страхової компанії;
- 3) на здійснення перестраховання;
- 4) правильна відповідь 1) і 2).

175. Основною статтею витрат страховика є:

- 1) витрати на обслуговування процесу страхування;
- 2) витрати на утримання страховика;
- 3) виплати страхових сум та страхових відшкодувань;
- 4) аквізаційні витрати.

176. Аквізаційні витрати – це:

- 1) витрати пов'язані із залученням нових страхувальників та укладанням страхових договорів;
- 2) загальні управлінські витрати та витрати з управління майном;
- 3) витрати пов'язані із заснуванням страхової компанії, що їх відносять до активів страховика (інвестицій);
- 4) витрати, пов'язані з обслуговуванням готівкового обороту надходжень страхових платежів.

177. Прибуток страховика від страхової діяльності – це:

- 1) різниця між доходами від страхової діяльності та собівартістю страхових послуг;
- 2) зароблені страхові премії;
- 3) вільні резерви страховика;
- 4) різниця між доходами від страхової та інвестиційної діяльності;

178. Фінансова надійність страховика забезпечується:

- 1) розміром власного капіталу;
- 2) кількістю учасників страховика;
- 3) величиною страхових резервів;
- 4) правильна відповідь 1) і 3).

179. До власних коштів страховика належать:

- 1) статутний фонд;
- 2) спеціальні та резервні фонди;
- 3) вільні резерви;
- 4) статутний фонд і вільні резерви.

180. Які з перелічених форм забезпечення кредиту мають правовий характер:

- 1) гарантія;
- 2) передача кредиторської заборгованості біржі;
- 3) застава валютних коштів;
- 4) застава рухомого майна;
- 5) блокування коштів на рахунках;
- 6) порука третьої особи згідно з цивільним правом.

181. Страховий портфель – це:

- 1) дійсна кількість застрахованих об'єктів або чинних договорів страхування в даному регіоні чи на підприємстві (в організації);
- 2) сума місячного страхового внеску за чинними договорами довгострокового страхування життя на певну дату в даному районі (на даній території);
- 3) розподіл інвестиційних коштів між категоріями активів інвестування;
- 4) правильна відповідь відсутня.

182. Інвестиційна стратегія:

- 1) вибір ефективних напрямів інвестування власних коштів страховика;
- 2) розміщення коштів страхових резервів;
- 3) правильна відповідь 1) і 2);
- 4) правильна відповідь відсутня.

183. Ліквідність активів характеризує:

- 1) можливість оперативної конвертації їх готівкові платіжні кошти, за рахунок яких страховик має можливість виконати свої зобов'язання;
- 2) розподіл інвестиційних коштів між категоріями інвестування;
- 3) фінансова надійність страховика;
- 4) можливість виконання страхових зобов'язань перед страхувальниками.

184. Диверсифікація характеризує:

- 1) розподіл інвестиційних коштів між категоріями активів інвестування;
- 2) можливість виконання страхових зобов'язань перед страхувальниками;
- 3) мінімальний інвестиційний ризик;
- 4) всі відповіді правильні.

185. Фінансова стратегія страховика охоплює:

- 1) визначення перспективних напрямів діяльності страховика з урахуванням їх прибутковості;
- 2) державне регулювання страхової діяльності;
- 3) структуру статутного капіталу страховика;
- 4) формування страхових резервів страховика.

186. При формуванні страхового портфеля використовуються такі основні принципи:

- 1) динамічність, однорідність, диверсифікованість;
- 2) безпечність та доходність;
- 3) ліквідність та диверсифікованість;

4) правильна відповідь відсутня.

187. Бізнес-план розглядається як:

- 1) прогнозна комплексна програма перспективного розвитку страхової компанії;
- 2) вихідний документ, де узагальнюється вся інформація про ринок страхових послуг;
- 3) техніко – технологічне обґрунтування запланованої страхової діяльності;
- 4) всі відповіді правильні.

188. Структура бізнес-плану встановлюється:

- 1) Уповноваженим органом з нагаду за страховою діяльністю;
- 2) самими страховиками;
- 3) законом України «Про страхування»;
- 4) Лігою страхових організацій України.

189. На який період складають бізнес-план?

- 1) до одного року;
- 2) на 3-5 років;
- 3) на квартал;
- 4) до одного місяця.

190. План функціонування страхової компанії включає:

- 1) техніко-економічне обґрунтування запланованої страхової діяльності;
- 2) прогноз розвитку страхових операцій на три або більше років;
- 3) загальний розмір страхових внесків, прийнятих страховиком від страхувальників;
- 4) баланс доходів і витрат страховика.

191. Дивіденди за акціями відносять до доходів від :

- 1) страхової діяльності;
- 2) інвестиційної діяльності;
- 3) фінансової діяльності;
- 4) іншої діяльності.

192. Здійснення зовнішньоекономічної діяльності зумовлює появу таких ризиків:

- 1) валютних та біржових ризиків;
- 2) експортних операцій;
- 3) перевезень вантажів при страхуванні міжнародних угод;
- 4) всі відповіді правильні.

193. Ризики, що покриваються страхуванням експортних кредитів, діляться на дві групи:

- 1) економічні і політичні;
- 2) майнові та не майнові;
- 3) ризики екологічні та антропогенні;
- 4) індивідуальні та універсальні.

194. Метою страхування зовнішньоекономічних ризиків є:

- 1) захист вітчизняних експортерів, імпортерів та інших учасників зовнішньоекономічної діяльності;
- 2) відшкодування втрат, пов'язаних з виробництвом експортної продукції за відмову від її оплати закордонним імпортером з будь-яких причин;
- 3) збитків від неплатежів за поставлені товари, виконані роботи і надані послуги у разі загострення фінансового становища або банкрутства іноземного партнера;
- 4) усі відповіді правильні;

195. Експортер, що надає відстрочку платежу та його банк наражаються на такі види ризику:

- 1) ризик непогашення або несвоєчасного погашення заборгованості імпортером;
- 2) ризик знищення товарно-матеріальних цінностей внаслідок стихійного лиха;
- 3) ризик недоотримання прибутку;
- 4) ризик відступний.

196.3 метою уніфікації понять та правил їх трактування у зовнішній торгівлі Міжнародною торговельною палатою було прийнято:

- 1) міжнародні правила щодо тлумачення термінів «Інкотермс»;
- 2) міжнародні угоди перевезень вантажів;
- 3) торговельний меморандум;
- 4) правила страхування на основі міжнародних звичаїв.

197. Об'єктом страхування біржових ризиків може бути:

- 1) відповідальність учасників біржових контрактів за збитки, зумовлені невиконанням умов угоди одним з партнерів;
- 2) збитки інвесторів, зумовлені шахрайством чи неплатоспроможністю члена біржі;
- 3) збитки членів біржі від неплатоспроможності одного з них;
- 4) усі відповіді правильні.

198. Фінансова надійність страховика забезпечується:

- 1) розміром статутного фонду;
- 2) кількістю учасників страховика;
- 3) видами страхування, які проводить страховик;
- 4) величиною страхових резервів;
- 5) збалансованим страховим портфелем.

199. Страхові резерви розміщуються згідно з принципами:

- 1) тільки прибутковості;
- 2) безпечності, прибутковості, ліквідності, диверсифікованості;
- 3) безпечності та ліквідності.

200. Які з наведених нижче завдань має виконувати реклама страхової компанії?

- 1) створювати широку популярність і образ продуктів компанії та самої компанії, що запам'ятовується;
- 2) бути спрямованим на надання більшої значимості запропонованим нововведенням;
- 3) підтримувати популярність компанії, поширювати образ продуктів компанії, брати участь в оновленні образу продуктів компанії;
- 4) бути позиціонуючою у «відповідь на сподівання споживачів», масового впливу, ненав'язливо всюдисуючою.

Рекомендована література

Нормативно-законодавчі акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
4. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті: Постанова КМУ від 14.08.1996 р. № 959 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-96-п>.
5. Про затвердження Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками : Постанова КМУ від 18.12.1996 р. № 1523 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1523-96-п>.
6. Про затвердження Порядку складання звітних даних страховиків : Розпорядження Держфінпослуг України від 03.02.2004 р. № 39 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/217.html>.
7. Про затвердження Рекомендацій щодо аналізу діяльності страховиків : Розпорядження Держфінпослуг від 17.03.2005 р. № 3755 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/files/RK-3775.pdf>.
8. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів : Закон України від 01.07.2004 р. № 1961-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1961-15/>.
9. Про страхування : Закон України від 07.03.96 № 86/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр/>.

10. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2664-14/>.

11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

Основна

1. Базилевич В. Д. Страхування : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Р. В. Пікус та ін. ; за заг. ред. В. Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.

2. Внукова Н. М. Страхування: теорія та практика : навч.-метод. посібн. / Н. М. Внукова, В. І. Успенко, Л. В. Временко та ін. ; за заг. ред. Н. М. Внукової. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 656 с.

3. Осадець С. С. Страхування : підручник / С. С. Осадець, Т. М. Артох, В. Л. Бабко та ін. ; за заг. ред. С. С. Осаджя. – К. : КНЕУ, 2002. – 599 с.

4. Вовчак О. Д. Страхування : навч. посібн. / О. Д. Вовчак. – Львів : Новий світ-2000, 2006. – 480 с.

Додаткова

1. Александров В.Т. Страхова справа. Інтегрований навчальний комплекс : підручник. Автоматизована система навчання на CD та Інтернет-портал: У 2 кн. / В. Т. Александров, О. М. Бандурка, О. І. Ворона та ін. – Кн. 1 : Страхування. Страхові послуги. – К. : НВП "АВТ", 2003. – 640 с.

2. Базельський Комітет. Кредитні рейтинги та додаткові джерела ін-формації про кредитоспроможність // Фінансовий ринок України. – 2006. – № 5. – С. 34–37.

3. Баклаженко С. Страхова система України / С. Баклаженко // Страхова справа. – 2006. – № 3. – С. 54–58.

4. Белянкін Г. А. Платежеспособність страхової компанії / Г. А. Белянкін // Фінанси. – 2006. – № 5. – С. 45–49.

5. Внукова Н.М. Управління розвитком ринків фінансових послуг: монографія / Н. М. Внукова, В. А. Смоляк, Ж. О. Андрійченко [та ін.] ; наук. ред. та кер. кол. авт. д-р екон. наук, проф. Н. М. Внукова ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : АдВА, 2009. – 195 с.

6. Внукова Н. Н. Кредитно-рейтинговая оценка страховщиков [Электронный ресурс] / Н. Н. Внукова, Н. И. Притула. – Режим доступа : www.belbroker.com.
7. Временко Л. В. Регулирование страховой деятельности – взгляд страховщиков / Л. В. Временко, Д. Кондратенко // Insurance TOP. – 2005. – № 4(12). – С. 8–10.
8. Орланюк-Малицкая Л. А. Платежеспособность страховой организации / Л. А. Орланюк-Малицкая. – М. : АНКІЛ, 2007. – 280 с.
9. Основи фінансового моніторингу фінансових послуг : навч. посібн./ Н. М. Внукова, Н. В. Кузьминчук, В. А. Смоляк та ін. ; за заг. ред. Н. М. Внукової. – К. : КНТ, 2008. – 136 с.
10. Ткаченко Н. В. Досвід оцінювання міжнародними рейтинговими агентствами фінансової стійкості страховиків / Н. В. Ткаченко // Вісник КНТЕУ. – 2010. – № 1. – С. 69–83.
11. Ткаченко Н. В. Новітні підходи до оцінки платоспроможності страхових компаній в рамках Solvency II / Н. В. Ткаченко // Банківська справа. – 2010. – № 4. – С. 62–71.
12. Ткаченко Н. В. Рейтинг фінансової стійкості страхових компаній та основні підходи до його класифікації / Н. В. Ткаченко // Світ фінансів. – 2009. – №4 (21) – С. 182–190.
13. Фурман В. М. Страхування: теоретичні засади та стратегія розвитку : монографія / В. М. Фурман. – К. : Наукова думка, 2006. – 334 с.
14. Шумелда Я. Страхування : навч. посібн. / Я. Шумелда. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Джура, 2006. – 497с.

Ресурси мережі Інтернет

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг України): офіційний сайт. – Режим доступу : // www.dfp.gov.ua.
2. История и аналитика страхового рынка Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : // www.forINSURER.com.
3. Ліга страхових організацій України: офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.uainsur.com>.

Навчальне видання

**Олена Анатоліївна Луценко, Людмила Анатоліївна
Поливана**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи студентів з навчальної
дисципліни «Страхування» для студентів денної, заочної та
дистанційної форм навчання**

Підписано до друку 2020 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Офсетний друк.
Умов.друк. арк. 3,7. Тираж 100 прим.

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка
61002, м.Харків, вул.Алчевських,44
Тел.(057)716-41-58

КП «Міська друкарня»
Україна, 61002, Харків, вул. Алчевських, 44.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
Серія ДК № 36133 від 2017р.